

*Plan Rozwoju
Miejscowości
Wolbórz*

Wolbórz 2005

SPIS TREŚCI

I.	Wstęp	2
II.	Zarys historii Wolborza	3
III.	Analiza zasobów miejscowości.....	4
IV.	Diagnoza aktualnej sytuacji miejscowości	12
V.	Analiza SWOT	22
VI.	Wizja rozwoju miejscowości.....	23
VII.	Opis planowanego przedsięwzięcia	25
VIII.	Kosztorys planowanego przedsięwzięcia.....	26
IX.	Harmonogram wdrażania planu na lata 2005-2010	27

I. WSTĘP

Celem „Programu Rozwoju Miejscowości Wolbórz” opracowanego na lata 2005-2010 jest nakreślenie kierunków rozwoju, ochrony i wykorzystania wiejskiego dziedzictwa kulturowego ze szczególnym uwzględnieniem walorów przyrodniczo – krajobrazowych wsi. Środkiem i celem Programu jest mobilizacja lokalnych społeczności i wyzwolenie aktywności do działań na rzecz poprawy warunków i jakości życia we wsi. Ważne jest podniesienie i wzbogacenie atrakcyjności turystycznej gminy oraz poprawa jej wizerunku poprzez właściwe wykorzystanie dziedzictwa kulturowego jako cennych produktów turystycznych.

II. ZARYS HISTORII WOLBORZA

Wolbórz jest jedną z najstarszych miejscowości w Polsce, przeżywał w swej historii różne okresy – dynamicznego rozwoju oraz stagnacji i upadku. Na terenie dzisiejszego Wolborza istnieją ślady osadnictwa ludzkiego sprzed 4 tysięcy lat. Pierwsza historyczna wzmianka pochodzi z 1065 roku; Wolbórz był wtedy czołem opola, a następnie ośrodkiem kasztelani, która w XII wieku przeszła w posiadanie biskupstwa kujawsko-pomorskiego we Włocławku (Wolbórz stał się drugą siedzibą biskupów kujawskich). Przez Wolbórz przebiegał „bursztynowy” szlak komunikacyjny na trasie: Gdańsk-Łęczycza-Wolbórz-Piotrków i dalej do Krakowa. W średniowieczu przez Wolbórz przebiegał prowadzący z Litwy i Mazowsza do Małopolski i Wielkopolski „litewski” szlak komunikacyjny. Wolbórz prawa miejskie otrzymał w XIII wieku (1273 rok) i od tego czasu aż do XVI wieku nastąpił największy rozwój Wolborza (rolnictwo, oświata, handel, rzemiosło – ośrodek produkcji sukna). W rozwidleniu rzeki Moszczanki wybudowany został zamek, powstały kościoły i ratusz. W zamku wolborskim przebywali słynni władcy: Władysław Jagiełło, Zygmunt August, Władysław IV, Jan Kazimierz, Michał Korybut Wiśniowiecki, Jan III Sobieski i Stanisław August Poniatowski. Z Wolborza wywodzi się m.in. książę Jędrzej Kitowicz - kantor kolegiaty wolborskiej, który w „Opisie obyczajów” barwnie przedstawił opis dygnitarzy państwowych i kościelnych przebywających na zamku wolborskim, jadąc na sejm do Piotrkowa. Z tym okresem związana jest również postać Andrzeja Frycza Modrzewskiego, który urodził się w Wolborzu, a po studiach pełnił przez blisko 20 lat funkcję wójta wolborskiego. W 1544 roku kościół św. Mikołaja podniesiono do godności kolegiaty, w mieście istniało wtedy jeszcze pięć innych kościołów. W XVI wieku Wolbórz należał do największych miast ówczesnego województwa sieradzkiego i łęczyckiego, liczył ok. 4000 mieszkańców, działało tu ponad 260 rzemieślników, istniały 3 szpitale, 400 domów, ratusz miejski i zamek biskupi z włoskim ogrodem i zwierzyńcem.

Od XVII wieku po zniszczeniach najazdu szwedzkiego, licznych pożarach, epidemiach następuje powolny upadek miasta. W 1870 roku dekretem władz carskich Wolbórz traci prawa miejskie, a siedziba władz gminy przeniesiona zostaje na pewien czas do Bogusławic. Lata następne aż do czasu uzyskania niepodległości były okresem stagnacji. Ożywienie gospodarcze nastąpiło dopiero w okresie międzywojennym - porządkowano zabudowę Wolborza, zbudowano niektóre obiekty użyteczności publicznej (Dom Miejski zwany Społecznym, szkoła podstawowa) oraz drogi. W 1938 roku uruchomiono Chrześcijańską Spółkę Wełniarską „Runo”. W latach 1939-1945 teren gminy był miejscem aktywnego ruchu partyzanckiego, jak również działalności na rzecz polskości – tajne nauczanie. Po wojnie mieszkańcy przystąpili do odbudowy, nastąpił dalszy rozwój Wolborza. Wybudowano wówczas nowe budynki dla: ośrodka zdrowia z izbą porodową, urzędu pocztowego, Gromadzkiej Rady Narodowej, Ochotniczej Straży Pożarnej, Domu Kultury, lecznicy dla zwierząt i przedszkola. Od 1973 roku Wolbórz pełni rolę wsi gminnej. W 1993 roku Wolbórz odzyskał swój herb, który przedstawia w polu tarczy koloru czerwonego białą oblankowaną wieżę z gankami. Wejście i okna mają barwę czarną. Wieża i ganki poryte są błękitnym dachem, a dach wieży dodatkowo wieńczy złota kula. Na dachach umieszczone są białe chorągiewki. Mimo licznych zniszczeń ocalały obiekty architektury sakralnej stanowiące dziś chlubę Wolborza i gminy. Do najcenniejszych zabytków Wolborza należy Zespół Pałacowo-Parkowy z XVIII wieku oraz układ urbanistyczny miejscowości kształtowany począwszy od XIII wieku w widłach rzek Wolbórki i Moszczanki.

III. ANALIZA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI WOLBÓRZ

3.1. Informacje ogólne

Sołectwo Wolbórz jest jednym z 22 sołectw należących do Gminy Wolbórz, która położona jest w środkowej części Polski. Gmina Wolbórz administracyjnie jest jedną z 11-stu gmin powiatu piotrkowskiego, który znajduje się w województwie łódzkim. Powierzchnia sołectwa wynosi 1762,1728 ha. Miejscowość Wolbórz położona jest przy trasie szybkiego ruchu – drodze krajowej Nr 8 pomiędzy Piotrkowem Trybunalskim a Tomaszowem Mazowieckim (w odległości 16 km od Piotrkowa Trybunalskiego i 14 km od Tomaszowa Mazowieckiego). Graniczy z następującymi sołectwami: Bogusławice, Świątniki, Młynary, Psary Witowskie, Psary Lechawa, Polichno, Żarnowica, Młoszów, Stanisławów i Studzianki. Sołectwo Wolbórz zamieszkuje 2332 osoby, w tym miejscowość Wolbórz 2278 mieszkańców oraz Krzykowice 54 mieszkańców.

W Wolborzu mieszczą się następujące instytucje: Urząd Gminy, Bank Spółdzielczy, Urząd Pocztowy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i punkt

konsultacyjny, Gminny Ośrodek Kultury, Ośrodek Zdrowia, Publiczna Szkoła Podstawowa i Publiczne Gimnazjum, Przedszkole Samorządowe oraz Zespół Szkół – Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego.

3.2. Środowisko przyrodnicze

Krajobraz gminy Wolbórz jest równinny. Jego urozmaiceniem są niewysokie wydmy w południowej części gminy, które pokryte są lasem. Lasy i grunty leśne zajmują 27,9% ogólnej powierzchni gminy. Dominują siedliska boru mieszanego i sosnowego. Najcenniejsze stanowiska florystyczne chronione są w trzech rezerwach przyrody: „Lubiaszów”, „Dęby w Meszczach” i „Czarny Ług”. Południowo-wschodnią część gminy obejmuje swoim zasięgiem Sulejowski Park Krajobrazowy i jego otulina. Na terenie Wolborza istnieją obszary i obiekty cenne przyrodniczo, które zostały objęte ochroną prawną. Należą do nich: aleja 20 lip drobnolistnych oraz park przy Zespole Pałacowym Biskupów Kujawskich. W granicach gminy Wolbórz znajdują się również zabytkowe parki podworskie: w Bogusławicach i Lubiatowie (wpisane do rejestru zabytków) oraz w Golezjach (zapisany w ewidencji konserwatorskiej). Biorąc pod uwagę zróżnicowanie przestrzenne walorów przyrodniczych zauważa się, iż fragment południowy gminy to rezerваты przyrody i park krajobrazowy, a północna część to przede wszystkim parki podworskie i park pałacowy.

Wschodnią granicę gminy na długości około 11 km stanowi obrzeże, utworzonego na Pilicy, Zbiornika Sulejowskiego – największa atrakcja przyrodniczo-krajobrazowa, stwarzająca dogodne warunki do rozwoju turystyki i rekreacji. Przez gminę przepływają trzy rzeki: Wolbórka (lewobrzeżny dopływ Pilicy), Moszczanka (dopływ Wolbórki) oraz Golaszanka (dopływ Moszczanki). Na obszarze wsi gleby odznaczają się dużym zróżnicowaniem. Na dnach dolin rzecznych występują gleby mułowo-bagiennie, zawierające znaczny procent części organicznych. Wysoczyzny pokryte są glebami wytworzonymi z glin zwałowych oraz piasków naglinionych. W obrębie gleb wytworzonych z glin zwałowych występują, w postaci płatów gleby bielcowe odznaczające się różnym stopniem spiaszczenia (gleby średnie i słabe). W podłożu występują utwory górnokredowe, takie jak wapienie i margle, które przykryte są utworami trzecio i czwartorzędowymi. Są to głównie piaski różnoziarniste przykryte warstwą gliny piaszczystej.

3.3. Sfera społeczna

Ludność

Wieś gminną Wolbórz zamieszkuje 2278 mieszkańców, w tym 1799 osób w wieku powyżej 18 lat, co stanowi blisko 80% ogółu mieszkańców. Średnia gęstość zaludnienia wynosi 129 osób na 1 km². Podstawowym źródłem

utrzymania mieszkańców miejscowości Wolbórz jest: praca zarobkowa w istniejących zakładach na terenie gminy oraz poza gminą, własna działalność usługowo-handlowa i rolnictwo.

28,6% ogółu wykształconych mieszkańców gminy Wolbórz ma wykształcenie przynajmniej średnie, ale tylko 5,3 % posiada wykształcenie wyższe. Wyższy poziom wykształcenia reprezentują kobiety; 33% ogółu wykształconych kobiet to kobiety mające wykształcenie przynajmniej średnie.

Struktura bezrobocia na terenie gminy przedstawia się następująco: wg stanu na 31.12.2003 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła 474 osoby, w tym 114 osób z prawem do zasiłku. Około 50% ogółu bezrobotnych stanowią kobiety; 75% bezrobotnych na terenie gminy to osoby w wieku 18-44 lata.

Oświata

Na terenie Wolborza funkcjonuje Publiczne Gimnazjum, Publiczna Szkoła Podstawowa oraz Przedszkole Samorządowe. Szkolnictwo średnie reprezentuje Zespół Szkół – Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, mieszczący się w Pałacu Biskupów Kujawskich. W Zespole Szkół RCKU młodzież ma możliwość kształcenia w następujących szkołach dziennych: Liceum Ogólnokształcące, Technikum Informatyczne, Technikum Samochodowe, Technikum Hodowli Koni, Technikum Technologii Żywności, Technikum Technologii Drewna i Zasadnicza Szkoła Zawodowa oraz wieczorowych (Policealne Studium Zawodowe i 3-letnie Uzupełniające Technikum dla Dorosłych).

Służba zdrowia

W miejscowości Wolbórz funkcjonuje Ośrodek Zdrowia, w którym mieści się poradnia dla dorosłych, pediatryczna i stomatologiczna. W ośrodku wykonywane są szczepienia dla dzieci i zabiegi iniekcyjne. W piwnicach budynku Ośrodka Zdrowia mieszczą się pomieszczenia przystosowane do spotkań grupy AA. W 2005 roku zostaną przystosowane i zaadoptowane pomieszczenia dla potrzeb Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i świetlicy środowiskowej.

Bezpieczeństwo publiczne

W Wolborzu znajduje się Posterunek Policji, obsługujący terytorialnie obszar całej gminy Wolbórz.

W zakresie ochrony przeciwpożarowej na terenie sołectwa funkcjonuje jedna z 14 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej działających na terenie całej gminy Wolbórz. Od 1995 roku jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Wolborzu jest włączona do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego. Strażacy nie tylko gaszą pożary, ale również uczestniczą w likwidacji skutków kolizji drogowych, klęsk żywiołowych i innych zagrożeń oraz organizują życie sportowe, kulturalne, pracują społecznie i wzorowo reprezentują Wolbórz i całą gminę.

Straż pożarna cieszy się w Wolborzu ogromnym uznaniem, szacunkiem i poparciem społeczeństwa, kościoła, instytucji, organizacji i zakładów pracy. Przy OSP działa Orkiestra Dęta, która z dużym powodzeniem obsługuje wszystkie uroczystości strażackie, kościelne i gminne. Zespół liczy trzydziestu muzyków. W 2005 roku OSP w Wolborzu obchodzić będzie 200-lecie swojej działalności. Jednostka posiada liczne dokumenty, przedmioty, narzędzia oraz sprzęt pochodzący z XIX i XX wieku, przedstawiające bezcenną wartość historyczną.

Kultura

Funkcje upowszechniania kultury na terenie gminy prowadzi Gminny Ośrodek Kultury, który skutecznie propaguje kulturę wśród mieszkańców. Mieści się w nim Gminna Biblioteka Publiczna, mająca swoje filie w Golezszach i Polichnie (istnieją również biblioteki przy szkołach) oraz kawiarenka internetowa. Przy GOK-u działają zespoły amatorskiego ruchu artystycznego, m.in. Dziecięcy Zespół Tańca Ludowego, Dziecięcy Zespół Wokalny, Młodzieżowy Zespół Rokowy, Wokalny Zespół Ludowy „Nad Wolbórką”, Zespół Pieśni i Tańca „Wolborzanie”, Zespół Tańca Estradowego „Amicus”, Zespół Tańca Irlandzkiego, Zespół Wokalny „Paradise” oraz Koło Teatralne. Dom kultury prowadzi również koła zainteresowań, tj. koło plastyczne i recytatorskie. Przy GOK-u funkcjonują również: Wolborskie Towarzystwo Kultury i Turystyki, Klub Seniora „Uśmiech”, Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Związek Kombatantów i Byłych Więźniów Politycznych, Klub Anonimowych Alkoholików, Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy Abstynenckiej „Zacisze”, Koło Gospodyń Wiejskich. Ponadto w Wolborzu istnieje także Wspólnota Gruntowo-Leśna, koła łowieckie i wędkarskie, funkcjonuje Ludowy Uczniowski Międzyszkolny Klub Sportowy oraz Orkiestra Dęta, Bractwo Świętej Trójcy i Chór Parafialny „Cantate Deo”.

W Wolborzu istnieje także społeczna organizacja o nazwie Stowarzyszenie Przyjaciół Wolborza, której celem jest kultywowanie tradycji, prowadzenie badań nad przyszłością gminy, upowszechnianie wiedzy o historii i teraźniejszości, a także troska o zabytki i estetykę regionu. W byłym Pałacu Biskupów Kujawskich Stowarzyszenie utworzyło Izbę Muzealną im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, w której gromadzone są eksponaty z zakresu archiwistyki, numizmatyki, archeologii i regionu.

Na terenie Wolborza od 1921 roku działa Towarzystwo Sportowe „Szczerbiec”, które ma znaczące osiągnięcia w propagowaniu sportu. Na wyróżnienie zasługują przede wszystkim sekcje piłki nożnej, tenisa stołowego i siatkówki. Towarzystwo zarządza stadionem sportowym, które latem pozostaje także do dyspozycji mieszkańców gminy. Na potrzeby społeczeństwa, głównie młodzieży szkolnej pozostaje także nowoczesna, pełnowymiarowa hala sportowa, zlokalizowana przy Publicznym Gimnazjum w Wolborzu.

Dziedzictwo historyczne i religijne

Dziedzictwem bogatej przeszłości gminy są stosunkowo liczne zabytki budownictwa skoncentrowane przede wszystkim w Wolborzu.

Główne obiekty dziedzictwa kulturowego na terenie miejscowości Wolbórz:

- układ urbanistyczny miejscowości gminnej Wolbórz kształtowany począwszy od XIII wieku w widłach rzeki Wolbórki i Moszczanki;
- zespół pałacowy dawnej rezydencji biskupów kujawskich z 1773 roku zaprojektowany przez architekta Franciszka Placidi. Zespół obejmuje budynek pałacowy w stylu późnego baroku, dwie oficyny pałacowe oraz dwa pawilony. Mocno zdewastowany po konfiskacie dóbr biskupich (był m.in. przeznaczony na koszary i schronisko dla inwalidów wojennych) został pieczołowicie odrestaurowany w latach 1950-1961 stanowiąc najbardziej okazały akcent architektoniczny Wolborza. Do pałacu przylega obszerny park założony w stylu barokowym z cennym drzewostanem. Aktualnie zespół jest siedzibą Zespołu Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego. W głównym budynku byłego pałacu biskupów kujawskich, w trzech małych salkach od 27 października 1963 roku mieści się Izba Muzealna im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, powstała z inicjatywy Stowarzyszenia Przyjaciół Wolborza;
- kościół parafialny p.w. św. Mikołaja pochodzący z XV wieku, wielokrotnie przebudowywany m.in. w XVIII wieku przez architekta Franciszka Placidi, z wieżą zwieńczoną barokowym hełmem. W kościele zachowały się liczne obiekty liturgiczne, a także obrazy pędzla Franciszka Smuglewicza;
- kaplica cmentarna p.w. św. Anny w Wolborzu z XIX wieku
- kaplica p.w. św. Rocha przy ul. Warszawskiej, usytuowana przy moście na rzece Wolbórcie pochodząca z XIX wieku
- zabytki techniki - drewniany zbożowy młyn wodny na rzece Moszczance z XIX w.
- stanowiska archeologiczne podlegające ochronie konserwatorskiej
- Miejsca Pamięci Narodowej:
 - Pomnik upamiętniający walczących za ojczyznę w latach 1943/44, rozstrzelanych w Pieńkach Karlińskich i innych miejscach (cmentarz rzymskokatolicki)
 - Mogiła żołnierzy poległych w czasie I-szej wojny światowej w 1914 r. (cmentarz rzymskokatolicki)
 - Pomnik pułkownika Ludwika Glazera (cmentarz rzymskokatolicki)
 - Obelisk poległych we wrześniu 1939 roku (cmentarz rzymskokatolicki)
 - Tablice upamiętniające wydarzenia historyczne (Kościół p.w. św. Mikołaja)

- Pomnik Andrzeja Frycza Modrzewskiego w parku na Placu Wł. Jagiełły
- Kapliczka na Placu Stefana Siniarskiego
- Kapliczka „Stefana Czarnieckiego”, zwana także „szwedzką”, która usytuowana jest u zbiegu ulic Grunwaldzkiej i Czarnieckiego. Kształt kapliczki wskazuje na jej XVIII-wieczne pochodzenie. Według tradycji została wybudowana dla upamiętnienia zwycięskiej potyczki stoczonej przez Polaków ze Szwedami w 1656 roku pod Wolborzem. W 1969 roku kapliczka została odnowiona staraniem Stowarzyszenia Przyjaciół Wolborza;
- Pomnik „Dwa Miecze” na dziedzińcu pałacu biskupów – obecnie ZSRCKU

➤ cmentarz rzymskokatolicki w Wolborzu.

W Wolborzu odbywają się corocznie następujące uroczystości religijne i imprezy kulturalne:

- uroczystości odpustowe św. Mikołaja (6 grudnia);
- uroczystości odpustowe św. Rocha (16 sierpnia);
- uroczystości św. Anny (26 lipca);
- obchody święta strażackiego św. Floriana (5 maja);
- obchody świąt kościelnych: Boże Ciało, Zielone Świątki;
- obchody związane z Nocą Świętojańską (23 czerwca);
- konkurs na najładniejszą pisanekę i kraszankę wielkanocną;
- Gminne Zawody Sportowo-Pożarnicze;
- Wolborski Bieg Uliczny (1 czerwca);
- Dni Wolborza (czerwiec);
- Festiwal Gorących Serc im. Waldemara Goszcza (styczeń);
- Artyści Dzieciom (kwiecień).

Zaopatrzenie w wodę

System wodociągowy zasilany jest z ujęcia wody zlokalizowanego na terenie Wolborza. Wodociąg „Wolbórz” o długości sieci 12 km doprowadza wodę do miejscowości Wolbórz - 589 przyłączy.

Kanalizacja i oczyszczanie ścieków

Na terenie wsi Wolbórz funkcjonuje oczyszczalnia biologiczno-mechaniczna z podwyższonym usuwaniem biogenów o przepustowości 500 m³/dobę. Do oczyszczalni przyjmowane są ścieki kanalizacyjne oraz dowożone wozami asenizacyjnymi. Długość sieci kanalizacyjnej na terenie Wolborza wynosi 11,2 km, do której przyłączonych jest 214 gospodarstw i posesji. Miejscowość skanalizowana jest w 70%.

Gospodarka odpadami stałymi

Na terenie gminy od 2001 roku prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów (szkło białe, szkło kolorowe, makulatura i tworzywa sztuczne – opakowania). Organizacją i wykonaniem usług odbioru odpadów na terenie całej gminy Wolbórz zajmuje się Spółdzielnia AGROMEL z Wolborza, na podstawie zawartych indywidualnie umów z mieszkańcami gminy. Odpady transportowane są na składowisko w Młynarach, którego właścicielem jest Gmina Wolbórz (zarządzającym składowiskiem jest firma KOM-WOL Sp. z o.o. z Wolborza). Jednostkami zajmującymi się odbiorem surowców wtórnych z terenu gminy są: JUKO z Piotrkowa Trybunalskiego (odbiór stłuczki szklanej) i EKOSYSTEM z Woli Krzysztoporskiej (odbiór tworzyw sztucznych).

Zaopatrzenie w energię elektryczną

Zaopatrzenie w energię elektryczną gminy Wolbórz zapewniają cztery linie napowietrzne, każda o mocy 15 kV, wyprowadzane ze stacji 110/15 kV. Aktualna sieć rozdzielcza 15 kV gminy pokrywa jej zapotrzebowanie na energię elektryczną. Dla terenów nowych pod budownictwo mieszkaniowe, letniskowe, przemysłowe wraz z usługami planowana jest budowa odpowiedniej ilości stacji transformatorowych 15/0,4 kV oraz zasilających je linii 15 kV. Na terenie Wolborza w latach 2005-2006 planowana jest budowa stacji transformatorowej GPZ o mocy 12 MW wraz z linią zasilającą 2×110 kV.

Telekomunikacja

Aktualne potrzeby telekomunikacyjne gminy zaspokajane są w oparciu o istniejący w Piotrkowie Trybunalskim węzeł telekomunikacyjny, główne przewodowe połączenie telekomunikacyjne relacji Piotrków – Tomaszów i Tomaszów – Łódź oraz lokalną centralę telefoniczną łączącą się z abonentami. Teren gminy obejmują swoim zasięgiem operatorzy telefonii komórkowej. Na terenie miejscowości Wolbórz zlokalizowane są dwa maszty telefonii komórkowej.

System komunikacyjny

Przez teren sołectwa Wolbórz przebiega droga krajowa Nr E8 relacji Warszawa-Wrocław, drogi powiatowe: Wolbórz – Baby - Łódź, Wolbórz – Ujazd – Łódź - Skierniewice, Wolbórz - Lubiaszów Nowy - Sulejów, Wolbórz - Moszczenica, drogi gminne: Wolbórz – Zwierzyniec – Modrzewek - Młoszów, Wolbórz Zwierzyniec – Modrzewek - Modrzewek Kolonia - Apolanka oraz ulice na terenie miejscowości Wolbórz.

3.5. Sfera gospodarcza

Gospodarka i rolnictwo

Pomimo, iż gmina Wolbórz jest gminą rolniczą z rozwiniętą funkcją rekreacyjno-letniskową, to większość mieszkańców Wolborza nie utrzymuje się z rolnictwa. Źródłem ich utrzymania jest praca w sferze produkcyjno-usługowej. Miejscowość Wolbórz pełni funkcje wsi gminnej, grupującej wszystkie najważniejsze usługi. Na terenie Wolborza zlokalizowane są następujące zakłady pracy: Formaplan Polska Sp. z o.o., Huta Szkła Gospodarczego i Artystycznego „Finezja”, F.M. SILESIA, ZSRCKU Wolbórz, Firma Konfekcyjna „Eliza”, AUCHAN Wolbórz, GS Samopomoc Chłopska, Spółdzielnia AGROMEL, Urząd Gminy wraz z Placówkami Oświatowymi, Firma Mazurek, Firma Brzeziński-Rutkowski.

IV. DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI MIEJSCOWOŚCI WOLBÓRZ

Kluczowe obszary problemowe	Analiza <i>Co jest?</i>	Diagnoza <i>Jak jest?</i>	Plan <i>Jak ma być?</i>	Programy <i>Co? W jaki sposób?</i>	Projekty <i>Co konkretnie?</i>
<p>1. Co wyróżnia?</p>	<p>- Zabytkowe obiekty kulturowe: * Zespół Pałacowy Biskupów Kujawskich wraz z zabytkowym parkiem w stylu barokowym * Kościół Parafialny p.w. św. Mikołaja * Kaplica cmentarna p.w. św. Anny * Kaplica p.w. św. Rocha * Miejsca Pamięci Narodowej</p> <p>- Walory krajobrazowo-turystyczne</p> <p>- Atrakcyjne położenie geograficzne w centrum Polski przy trasie szybkiego ruchu (droga krajowa E8)</p>	<p>• Miejscowość położona jest w przy trasie szybkiego ruchu E8 pomiędzy Piotrkowem Trybunalskim a Tomaszowem Mazowieckim w widłach rzek Wolbórki i Moszczanki.</p> <p>• Zlokalizowany w południowej części Wolborza Zespół Pałacowo-Parkowy Biskupów Kujawskich z XVIII wieku jest siedzibą Zespołu Szkół RCKU; dzięki staraniom dyrekcji szkoły zabytek zwany „Polskim Wersalem” poddany został w ostatnich latach zabiegom konserwatorskim i upiększającym.</p>	<p>• Wykorzystane w pełni walory turystyczno-krajobrazowe miejscowości.</p> <p>• Produkt turystyczny – Pożarnicze Centrum Historyczno-Edukacyjne Ziemi Łódzkiej - miejsce które warto zwiedzić zapoznając się z historią najstarszej jednostki pożarniczej w Polsce.</p> <p>• Wybudowana obwodnica Wolborza – eliminacja trasy przewozu materiałów niebezpiecznych przez centrum Wolborza.</p>	<p>• Budowa Pożarniczego Centrum Historyczno-Edukacyjnego Ziemi Łódzkiej W budynku prezentowane będą ekspozyty (znaczna część zbiorów już jest w posiadaniu jednostki OSP i w Izbie Muzealnej Stowarzyszenia Przyjaciół Wolborza) strażackie oraz związane z ziemią wolborską. Centrum pełniło będzie funkcje muzealno-edukacyjną oraz będzie produktem turystycznym dla osób licznie</p>	<p>• Budowa Pożarniczego Centrum Historyczno-Edukacyjnego Ziemi Łódzkiej przy istniejącej świetlicy Ochotniczej Straży Pożarnej w Wolborzu;</p> <p>• Zaprojektowane są cztery sale wystawowe: trzy ogrzewane mniejsze i jedna przystosowana i wykorzystana do gromadzenia w niej ekspozycji wielkogabarytowych.</p> <p>• Budynek Centrum połączony będzie z istniejącą świetlicą OSP Wolbórz.</p>

Plan Rozwoju Miejscowości Wolbórz

	<p>- Placówki oświatowe i kulturalne: * Publiczne Gimnazjum * Publiczna Szkoła Podstawowa * Przedszkole Samorządowe * ZSRCKU * Gminny Ośrodek Kultury * Ośrodek Zdrowia * Sala gimnastyczna przy gimnazjum * Stadion Sportowy</p> <p>- Aktywność mieszkańców – liczne, prężnie działające organizacje, stowarzyszenia oraz wolborska jednostka OSP</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Brak obwodnicy Wolborza • Publiczne Gimnazjum, Publiczna Szkoła Podstawowa oraz Przedszkole Samorządowe – budynki wymagające modernizacji. • Gminny Ośrodek Kultury – brak parkingu przed budynkiem, wymagająca remontu część budynku. • Stadion Sportowy – brak trybun, zły stan nawierzchni. • Nowoczesna, pełnowymiarowa sala gimnastyczna. • Najstarsza w Polsce, o bogatej historii prężnie działająca jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Wolborzu. • Bogata historia i tradycje miejscowości oraz wolborskiej jednostki OSP. 		<p>odwiedzających gminę.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa obwodnicy Wolborza 	<ul style="list-style-type: none"> • Obwodnica Wolborza łącząca drogę krajową E8 z drogą powiatową Moszczenica Wolbórz.
--	--	---	--	--	--

<p>2. Jakie pełni funkcje?</p>	<p>Wieś pełni funkcje centrum: *administracyjnego, * handlowego * usługowego * kulturalnego * oświatowego * zdrowotnego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Miejscowość pełni funkcje prawidłowo. • Funkcję oświatowo-kulturalną zapewnia w miarę swoich możliwości gimnazjum, szkoła podstawowa, zespół szkół oraz GOK. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój warunków turystyczno-wypoczynkowych. • Rozwój funkcji agroturystycznych. • Rozbudowa zaplecza usługowego. • Rozwinięcie sektora drobnej przedsiębiorczości. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie miejsc zieleni w należyтым stanie. • Rozwinięcie nowych form działalności turystycznej. • Utworzenie nowych zakładów dających zatrudnienie mieszkańcom. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktywny udział mieszkańców w tworzeniu planów zagospodarowania przestrzennego gminy • Szkolenia rolników w zakresie współpracy z Unią Europejską • Tworzenie grup producenckich oraz specjalistycznych gospodarstw rodzinnych. • Zorganizowanie ścieżek rowerowych
<p>3. Kim są mieszkańcy?</p>	<p>Liczba mieszkańców: 2278 osób Mieszkańcy to w większości ludność miejscowa (ok. 80% to osoby w wieku powyżej 18 lat) oraz na pobyt czasowy (internat ZSRCKU 122 osoby), przyjezdna (młodzież ucząca się w ZSRCKU) i sezonowa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Społeczeństwo z roku na rok coraz bardziej uboższe, pojawiają się coraz częściej patologie. • Widoczna coraz większa aktywność mieszkańców w celu podniesienia standardu życia we wsi i jej estetyzacji. 	<ul style="list-style-type: none"> • Społeczeństwo powinno być bardziej zintegrowane, podnoszące swoje kwalifikacje i poziom wykształcenia, zaangażowane w życie wsi, z aktywną młodzieżą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Umożliwienie i stworzenie realizacji i rozwoju zainteresowań oraz podnoszenie kwalifikacji zawodowych mieszkańców. • Integracja mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> • Podnoszenie poziomu wykształcenia i kultury mieszkańców poprzez organizowanie szkoleń, kursów, dyskusji i imprez kulturalnych.

<p>4. Co daje utrzymanie?</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Praca zarobkowa * Działalność usługowo-handlowa * Rolnictwo * Świadczenia emerytalne i rentowe * Zasiłki wypłacane przez GOPS * Zasiłki dla bezrobotnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Część mieszkańców to ludzie bezrobotni • Duża grupa osób szukających pracy wyjeżdża poza miejsce zamieszkania, do dużych miast. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mieszkańcy powinni mieć zapewnione godziwe warunki pracy i płacy w Wolborzu i w okolicznych miejscowościach. Poprawa warunków bytowych ludności może sprawić wielofunkcyjny rozwój wsi poprzez turystykę i rekreację oraz usługi. • Wieś otwarta na nowe doświadczenia zorganizowana i aktywna. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój bazy turystyczno-rekreacyjnej - budowa zbiornika wodnego na rzece Moszczance. • Pozyskanie inwestorów z zewnątrz. • Rozwój ekoturystyki i agroturystyki. • Utworzenie nowych miejsc pracy. • Rozbudzenie inicjatyw w społeczeństwie w celu szukania nowych źródeł dochodów. 	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa zbiornika retencyjnego o powierzchni 20 ha na rzece Moszczance, spełniającego również funkcje rekreacyjne. Zbiornik zlokalizowany będzie w dolinie rzeki Moszczanki; zbiornik powstanie poprzez wybudowanie zapory w odległości 7,5-8,5 km od źródeł rzeki. Wzdłuż północnej strony zbiornika biegnie droga powiatowa relacji Wolbórz-Moszczenica, południowa strona to użytki leśne.
	<p>Na terenie miejscowości działa:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Stowarzyszenie Przyjaciół Wolborza * Wolborskie Towarzystwo Kultury i Turystyki * Ochotnicza Straż Pożarna * Towarzystwo Sportowe „Szczerbiec” 	<ul style="list-style-type: none"> • Bardzo aktywnie działające organizacje i stowarzyszenia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Należy położyć większy nacisk na promowanie działań i sukcesów organizacji i stowarzyszeń. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pozyskiwanie większej liczby członków do istniejących już organizacji i stowarzyszeń. • Angażowanie ludzi młodych w sprawy wsi i całej gminy. • Pozyskiwanie 	<ul style="list-style-type: none"> • Współpraca organizacji, stowarzyszeń i władz gminy w rozwoju i promocji miejscowości i gminy.

<p>5. Jak jest zorganizowana?</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Rada Sołecka * Klub Seniora * Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów * Związek Kombatantów i Byłych Więźniów Politycznych * Klub AA * zespoły amatorskiego ruchu artystycznego działające przy GOK-u * Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy Abstynenckiej „Zacisze” * Koło Gospodyń Wiejskich * koło wędkarskie * Wspólnota Gruntowo-Leśna 			<p>wsparcia finansowego i środków na rozwój miejscowości.</p>	
<p>6. W jaki sposób rozwiązują problemy?</p>	<p>Rada Sołecka Sołtys Wójt Gminy Rada Gminy Zebrania mieszkańców</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Współpraca z mieszkańcami 	<p>Pełniejszy zakres współpracy, większa efektywność i sprawność.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie przepływu informacji do mieszkańców o działaniach władz gminy we wsi. • Zwiększenie zaangażowania ludności w sprawy wsi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wspólne planowanie, organizowanie, motywowanie oraz kontrola działań. • Zwiększenie częstotliwości zebrań wiejskich z przedstawicielami władz gminy. • Uspołecznienie procesów planistycznych.

<p>7. Jak wygląda wieś?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wieś o zabudowie zwartej - pięknie położona - dobre połączenie komunikacyjne (droga krajowa E8) - zadbane posesje - zadbane obiekty użyteczności publicznej - szerokie, oświetlone ulice - zieleń na placach i skwerach 	<ul style="list-style-type: none"> • Zadbane obejścia o zróżnicowanej architekturze. • Poprawa jakości dróg wewnętrznych i dojazdowych, budowa chodników. 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejscowość powinna być zadbana, estetyczna „zielona” • Więcej zieleni wokół posesji, kąciki zieleni w centrum miejscowości, odnowa elewacji domów. 	<ul style="list-style-type: none"> • Inwestycje prowadzone w zgodzie z wieloletnim planem inwestycyjnym. • Poprawa estetyzacji zabudowy wsi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pogadanki z mieszkańcami na temat prawidłowego utrzymania obejść. • Organizowanie konkursów np. „na najpiękniejszy ogródek”. • Nasadzenia drzewek, żywopłotów.
			<ul style="list-style-type: none"> • Budynki użyteczności publicznej wizytówką miejscowości. 	<ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja budynku Urzędu Gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wymiana okien na parterze, remont pomieszczeń na piętrze i ocieplenie budynku UG; Budowa podjazdu dla niepełnosprawnych przed budynkiem.
			<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa stanu nawierzchni dróg, zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa nawierzchni dróg i chodników. 	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa nawierzchni dróg i chodników wraz z kanalizacją deszczową w Wolborzu – Osiedle 1000-lecia.
	<p>- Kultywowanie uroczystości religijnych: * uroczystości odpustowe:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cykliczne i dobrze zorganizowane. 	<ul style="list-style-type: none"> • Propagowanie tych obyczajów i tradycji w pozostałych wsiach gminy Wolbórz. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zachęcanie ludności wsi i gminy do udziału w organizowanych uroczystościach na 	<ul style="list-style-type: none"> • Promocja imprez kulturalnych. • Kultywowanie obchodzonych uroczystości i świąt.

<p>8. Jakie obyczaje i tradycje pielęgnuje i rozwija?</p>	<p>św. Mikołaja, św. Anny, św. Rocha * święta kościelne: Boże Ciało, Zielone Świątki * Święto strażackie „Św. Floriana” - Obrzędy związane z Nocą Świętojańską - Konkurs na najładniejszą pisanekę i kraszankę wielkanocną - Imprezy kulturalne: * Dni Wolborza * Wolborski Bieg Uliczny * Gminne Zawody Sportowo-Pożarnicze * Festiwal Gorących Serc im. Waldemara Goszcza (impreza charytatywna) * Artyści Dzieciom (impreza charytatywna)</p>			<p>terenie Wolborza. • Promowanie imprez okolicznościowych poza terenem gminy.</p>	
	<p>- domy jednorodzinne - dwa bloki - obejścia zadbane - wieś zaopatrzona w wodę w 100% - funkcjonująca</p>	<p>• Domy wolnostojące prywatne, stara i nowa zabudowa. • Większość budynków ogrzewana węglem.</p>	<p>• Mieszkania ogrzewane olejem opałowym i gazem • Ukwiecenie i zadrzewienie obejść • Pełna kanalizacja</p>	<p>Zachęcić mieszkańców wsi do bieżącego dbania o czystość i porządek w obejściu.</p>	<p>• Pełne skanalizowanie miejscowości. • Pełniejsze zaangażowanie mieszkańców w</p>

Plan Rozwoju Miejscowości Wolbórz

<p>9. Jakie są mieszkania i obejścia?</p>	<p>oczyszczania ścieków - wieś w części posiadająca sieć kanalizacji sanitarnej (70% miejscowości) oraz sieć kanalizacji deszczowej (główne ulice)</p>		<p>sanitarna miejscowości.</p>		<p>tradycyjnym konkursie „Czysta Wieś”. • Organizowanie konkursów typu: „Najpiękniejsza posesja”.</p>
<p>10. Jaki jest stan otoczenia i środowiska naturalnego?</p>	<p>- organizowana corocznie akcja „Sprzątanie świata” - selektywna zbiórka odpadów - coroczny konkurs „Czysta Wieś”</p>	<p>• Przyjazny mikroklimat, malownicze położenie, czyste powietrze.</p>	<p>• Czyste i przyjazne środowisko dla ludzi i przyrody. • Wykorzystanie naturalnych walorów przyrodniczych i turystycznych.</p>	<p>• Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców. • Promocja miejscowości i jej atutów poza gminą.</p>	<p>• Rozszerzyć program segregacji odpadów. • Opracowanie i realizacja programu promocji miejscowości i gminy.</p>
	<p>- Publiczne Gimnazjum - Publiczna Szkoła Podstawowa - Zespół Szkół Rolniczych – Centrum Kształcenia Ustawicznego</p>	<p>• Bogata oferta edukacyjna. • Brak dociepleń części budynków. • Wymagająca modernizacji instalacja grzewcza.</p>	<p>• Poprawa warunków nauki. • Bogata oferta bazy sportowej dla dzieci i młodzieży, jak również mieszkańców i osób przyjezdnych</p>	<p>• Modernizacja budynku Publicznego Gimnazjum.</p>	<p>• Modernizacja budynku polegać będzie na wymianie okien i źródła ciepła oraz dociepleniu ścian budynku z zewnątrz.</p>

<p>11. Co proponuje dzieciom i młodzieży?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Przedszkole Samorządowe, - nowoczesna, pełnowymiarowa sala gimnastyczna przy gimnazjum - Gminna Biblioteka Publiczna - Gminny Ośrodek Kultury - zespoły taneczne - koła zainteresowań działające w GOK 	<ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczająca infrastruktura sportowa. • W miarę dobrze zaopatrzona biblioteka gminna. • Częściowo nie wyremontowany budynek Gminnego Ośrodka Kultury, brak parkingu przed budynkiem; brak kawiarenki internetowej. 	<p>(turystów i letników).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uaktywnienie zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży. • Poprawa warunków działalności GOK. 	<ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja budynku Publicznej Szkoły Podstawowej. • Realizacja Programu Rozwoju Bazy Sportowej na lata 2006-2010 terenie Gminy Wolbórz. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wymiana drzwi i okien, wymiana instalacji grzewczej i źródeł ciepła oraz docieplenie ścian i dachu to prace związane z modernizacją budynku szkoły podstawowej. • W ramach modernizacji Stadionu Sportowego w Wolborzu wykonane zostaną następujące prace: poszerzenie i wydłużenie płyty boiska, budowę trybun i oświetlenia. • Budowa kortów tenisowych i basenu przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum.
--	---	--	--	--	---

Plan Rozwoju Miejscowości Wolbórz

				<ul style="list-style-type: none">• Remont budynku Gminnego Ośrodka Kultury.	<ul style="list-style-type: none">• Remont sali kinowej i piętra budynku GOK-u oraz budowa parkingu przed budynkiem; uruchomienie kawiarenki internetowej i zakup telebimu.
--	--	--	--	--	---

V. ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY

1. Położenie geograficzne w centrum kraju.
2. Dobrze rozwinięta sieć dróg z trasą szybkiego ruchu E8.
3. Walory przyrodnicze (lasy, rzeki, Zbiornik Sulejowski, Sulejowski Park Krajobrazowy, rezerваты przyrody).
4. Wzmożony ruch turystyczny związany z przejazdem przez Wolbórz Łodzian posiadających na obrzeżach Zalewu Sulejowskiego działki letniskowe.
5. Istniejące zabytki historyczne i kulturowe.
6. Działalność organizacji społecznych.
7. Funkcjonujący Ośrodek Zdrowia, Gminny Dom Kultury, placówki oświatowe.
8. Zwodociągowanie miejscowości.
9. Oczyszczalnia wraz z siecią kanalizacyjną.
10. Potencjalne tereny pod inwestycje – typu centra logistyczne.
11. Aktywna i otwarta społeczność lokalna.
12. Tradycje Ochotniczej Straży Pożarnej.

SŁABE STRONY

1. Brak obwodnicy Wolborza.
2. Brak pełnej sieci kanalizacyjnej.
3. Brak dociepleń budynków (termomodernizacja) części obiektów użyteczności publicznej.
4. Strukturalne bezrobocie.
5. Niewystarczająca ilość obiektów rekreacyjno-sportowych (np. basen, kąpielisko).

ZAGROŻENIA

1. Postępujący niż demograficzny i starzenie się społeczeństwa.
2. Migracja młodzieży do dużych miast.
3. Brak środków finansowych.
4. Uciążliwość ze strony transportu samochodowego (hałas, przewóz materiałów niebezpiecznych).
5. Zwiększony ruch komunikacyjny na drogach z kierunku Łodzi nad Zalew Sulejowski.
6. Kataklizmy i żywioły często nawiedzające gminę.
7. Zagrożenia powodzią i podtopieniami (rzeka Wolbórka i Moszczanka).

SZANSE

1. Pozyskanie środków pomocowych na inwestycje.
2. Pozyskanie inwestorów i kapitału.
3. Upowszechnianie wiedzy o historii i kulturze (budowa Pożarniczego Centrum Historyczno-Edukacyjnego Ziemi Łódzkiej w Wolborzu).
4. Wykreowanie Pożarniczego Centrum Historyczno-Edukacyjnego Ziemi Łódzkiej jako produktu turystycznego.
5. Sprzyjająca polityka regionalna w tym adresowana do rozwoju obszarów wiejskich.
6. Budowa obiektów sportowych (m.in. basen, korty tenisowe).
7. Czyste środowisko.
8. Rozwój ekoturystyki i agroturystyki.
9. Poprawa estetyki gminy.
10. Poprawa stanu nawierzchni dróg.
11. Pełna kanalizacja.

VI. WIZJA ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI

CEL 1

Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój infrastruktury kulturalnej, turystyczno-rekreacyjnej i sportowej.

Działania:

1. Budowa Pożarniczego Centrum Historyczno-Edukacyjnego Ziemi Łódzkiej w Wolborzu.
2. Remont budynku Gminnego Ośrodka Kultury.
3. Budowa obiektów sportowych – korty tenisowe i basen przy Publicznym Gimnazjum w Wolborzu.
4. Modernizacja Stadionu Sportowego w Wolborzu.
5. Budowa zbiornika retencyjnego na rzece Moszczance, spełniającego także funkcje rekreacyjne.

CEL 2

Rozwój wsi i poprawa warunków życia mieszkańców

Działania:

1. Termomodernizacja i remont budynku Przedszkola Samorządowego w Wolborzu.
2. Termomodernizacja budynku Publicznego Gimnazjum i Publicznej Szkoły Podstawowej w Wolborzu.
3. Remont budynku Urzędu Gminy.
4. Budowa nawierzchni ulic i chodników wraz z kanalizacją deszczową w Wolborzu – Osiedle 1000-lecia.
5. Budowa obwodnicy Wolborza.
6. Dokończenie budowy kanalizacji sanitarnej na terenie miejscowości.

VII. OPIS PLANOWANEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA

Plan Rozwoju Miejscowości Wolbórz opracowany przez mieszkańców wsi zakłada realizację zadań w sferze życia społeczno-kulturalnego, rekreacyjno-turystycznego i gospodarczego. W celu zapewnienia realizacji planowanych zadań niezbędna jest budowa „Pożarniczego Centrum Historyczno-Edukacyjnego Ziemi Łódzkiej w Wolborzu”. Budynek poprzez prezentację zgromadzonych w nim eksponatów strażackich jak również związanych z historią ziemi wolborskiej pełnił będzie funkcje muzealno-edukacyjną. Budynek Centrum będzie tworzyć całość z istniejącą świetlicą Ochotniczej Straży Pożarnej w Wolborzu, gdzie odbywać się będą szkolenia strażaków, konferencje, seminaria itp. Dzięki funkcjonowaniu Pożarniczego Centrum Historyczno-Edukacyjnego Ziemi Łódzkiej turyści i mieszkańcy wsi będą mogli przez cały rok zwiedzać muzeum i oglądać zgromadzone w nim eksponaty eksponowane w czterech salach wystawowych. Centrum będzie produktem turystycznym dla osób licznie odwiedzających gminę i podróżujących drogą E8. Dzięki budowie i funkcjonowaniu Pożarniczego Centrum Historyczno-Edukacyjnego Ziemi Łódzkiej w Wolborzu zostanie zmniejszone bezrobocie: pośrednio w trakcie budowy oraz przy obsłudze organizowanych imprez, wycieczek, konserwacji i restauracji eksponatów oraz bezpośrednio poprzez stworzenie dwóch nowych etatów (kustosz i pracownik gospodarczy). Będzie impulsem dla rozwoju działalności usługowej (utworzenie np. punktu informacji turystycznej z pamiątkami, stoiska z napojami, słodyczami) i kulturalnej (organizowanie wspólnie z Gminnym Ośrodkiem Kultury wystawek tematycznych i okolicznościowych).

Pożarnictwo wolborskie, tak jak i sam Wolbórz, ma długie i bogate dzieje, a za sprawą Andrzeja Frycza Modrzewskiego zajęło poczesne miejsce w historii ochotniczych straży pożarnych w Polsce.

W 2005 roku obchodzone będzie 200-lecie istnienia OSP w Wolborzu. Budowa muzeum będzie ukłonem w kierunku historii i tradycji wolborskiej straży pożarnej, jak również wizytówką wsi - miejscem, które warto zwiedzić zapoznając się z historią najstarszej jednostki pożarniczej w Polsce.

W uzasadnieniu powyższego przedsięwzięcia, należy zauważyć, że rozwój kultury i tradycji, choć nie przynosi bezpośrednich korzyści materialnych, wpływa na każdą dziedzinę życia. Jest katalizatorem przemian społeczno-kulturalnych. Będzie to miało przełożenie na inne dziedziny życia mieszkańców wsi i całej gminy Wolbórz.

Zakres prac obejmuje:

- roboty budowlane zewnętrzne i wewnętrzne,
- instalacje wodno-kanalizacyjne,
- instalacje gazowe,
- instalacje elektryczne,
- instalacje odgromowe.

VIII. KOSZTORYS PLANOWANEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA

Ogólny koszt inwestycji to koszt robót 831 638,95 PLN

W latach 2005-2006 planuje się wykonać następujące prace:

- wykonanie instalacji wodno-kanalizacyjnej – 5 665,63 PLN
 - wykonane przyłącza wodno-kanalizacyjnego – 24 218,60 PLN
 - wykonanie przyłącza i instalacji gazowej wewnętrznej – 17 049,06 PLN
 - wykonanie instalacji elektrycznej i odgromowej – 20 208,03 PLN
 - wykonanie przyłącza z przebudową zasilania 26 769,18 PLN
 - prace ogólnobudowlane – 587 760,77 PLN
- suma - 681 671,27 PLN**
podatek VAT - 149 967,68 PLN
RAZEM – 831 638,95 PLN

Harmonogram planowanego przedsięwzięcia – budowa Pożarniczego Centrum Historyczno-Edukacyjnego Ziemi Łódzkiej w Wolborzu

- czerwiec/lipiec 2005 r.** – podpisanie umowy o dofinansowaniu przedsięwzięcia
- lipiec/sierpień 2005 r.** – przeprowadzenie procedury przetargowej
- październik/listopad 2005 r. – listopad 2006 r.** - roboty budowlane
- grudzień 2006 r.** – rozliczenie projektu

IX. HARMONOGRAM WDRAŻANIA PLANU NA LATA 2005-2010

Cel	Działanie	Termin realizacji
Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój infrastruktury kulturalnej, turystyczno-rekreacyjnej i sportowej	1. Budowa Pożarniczego Centrum Historyczno-Edukacyjnego Ziemi Łódzkiej	2005-2006
	2. Remont budynku Gminnego Ośrodka Kultury	2005-2006
	3. Budowa obiektów sportowych – korty tenisowe i basen przy Publicznym Gimnazjum w Wolborzu	2007-2010
	4. Modernizacja Stadionu Sportowego w Wolborzu	2005-2006
	5. Budowa zbiornika retencyjnego na rzece Moszczance	2007-2010
Rozwój wsi i poprawa życia mieszkańców	1. Termomodernizacja i remont budynku Przedszkola Samorządowego w Wolborzu	2005
	2. Termomodernizacja budynku Publicznego Gimnazjum i Publicznej Szkoły Podstawowej w Wolborzu	2006
	3. Remont budynku Urzędu Gminy	2006
	4. Budowa nawierzchni ulic i chodników wraz z kanalizacją deszczową w Wolborzu – Osiedle 1000-lecia	2005-2007
	5. Budowa obwodnicy Wolborza	2007-2010
	6. Dokończenie budowy kanalizacji sanitarnej na terenie miejscowości	2005-2006